

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی تهران

دانشکده توانبخشی

طرح دوره درس رشد طبیعی گفتار و زبان

اطلاعات درس:

گروه آموزشی ارایه دهنده درس: گفتاردرمانی
عنوان درس: رشد طبیعی گفتار و زبان
کد درس: 26
نوع و تعداد واحد¹: 3 واحد نظری - عملی (2 واحد نظری - یک واحد عملی)
نام مسؤول درس: دکتر هوشنگ دادگر
مدرس/ مدرسان: دکتر هوشنگ دادگر
پیش نیاز/ هم زمان: مبانی گفتاردرمانی (کدرس 25)، روانشناسی رشد (کدرس 13)، روانشناسی زبان (کدرس 14)
رشته تحصیلی: گفتاردرمانی
مقطع تحصیلی: کارشناسی
نیمسال تحصیلی: اول

اطلاعات مسؤول درس:

رتبه علمی: استادیار
محل کار: دانشکده توانبخشی
تلفن تماس:
نشانی پست الکترونیک: hdadgar@tums.ac.ir

¹ مشتمل بر: نظری، عملی و یا نظری- عملی به تفکیک تعداد واحدهای مصوب. (مثال: 2 واحد نظری، 1 واحد عملی)

توصیف کلی درس:

این واحد به عنوان پایه ای برای آشنایی با نحوه اکتساب زبان در کودکان و نیز فرایند شکل گیری زبان و گفتار در کودکان بر حسب سنین مختلف بوده و مقدمه ای برای فراهم آوردن دانش لازم در خصوص رشد بهنجار و ترسیم نمودار رشدی در کودکان دچار اختلالات زبانی می باشد. بسته به شرایط آموزشی، در بخش آموزش مجازی محتوای آموزشی به صورت کلاس آنلاین، PDF اسلاید و یا محتوای صوتی تصویری (mp4) و ... ارائه می شود. همزمان تکالیفی با مشخص شدن زمان تحویل دانشجوین مشخص می شود. در طول ترم به سوالات دانشجوین از طریق سامانه یا یکی از مدیاهای اجتماعی پاسخ داده می شود. بازخورد به تکالیف دانشجوین هم به صورت فردی و هم به صورت گروهی بر حسب نیاز صورت می گیرد.

اهداف کلی / محورهای توانمندی:

آشنایی با نحوه اکتساب زبان در کودکان و نیز فرایند شکل گیری زبان و گفتار در کودکان

اهداف اختصاصی / زیرمحورهای هر توانمندی:

پس از پایان این درس انتظار می رود که فراگیر:

اهداف شناختی:

1. مفاهیم کلی رشد، رشد، هنجار و ناهنجار را توصیف کند.
2. مراحل رشد حرکتی، شناختی، ارتباطی و اجتماعی را در کودک طبیعی توصیف کند.
3. پیش نیازها و فرایند اکتساب طبیعی مهارت های گفتار و زبان را در کودکان طبیعی شرح دهد.
4. مایلستون های رشد زبان و گفتار را در سنین مختلف شرح دهد.
5. روند رشد طبیعی حوزه های مختلف زبان شامل معناشناسی، واج شناسی، صرف و نحو و کاربرد شناسی را شرح دهد.
6. مراحل تکامل و تحول زبان در دوره های پیش زبانی، ظهور زبان، توسعه زبان، سنین اولیه دبستان و دوران نوجوانی را شرح دهد.

اهداف عاطفی:

1. اصول ارتباطی با کودک را یاد بگیرد.
2. اثرات محیط بر فرایند شکل گیری زبان را درک کند.

اهداف روانی حرکتی:

1. نمونه زبانی کودک را ثبت نماید.
2. سطح رشدی زبان و گفتار کودک را بر اساس ثبت نمونه زبانی تعیین کند.

رویکرد آموزشی^۲:

☒ ترکیبی^۴

☐ حضوری

☐ مجازی^۳

روش‌های یاددهی - یادگیری با عنایت به رویکرد آموزشی انتخاب شده:

رویکرد مجازی

- ☐ کلاس وارونه
- ☐ یادگیری مبتنی بر بازی دیجیتال
- یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی
- یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)
- ☐ یادگیری اکتشافی هدایت شده
- ☐ یادگیری مبتنی بر سناریوی متنی
- ☐ یادگیری مبتنی بر مباحثه در فروم

رویکرد حضوری

- سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...)
- بحث در گروههای کوچک
- ☐ ایفای نقش
- ☐ یادگیری اکتشافی هدایت شده
- ☐ یادگیری مبتنی بر تیم (TBL)
- یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)
- یادگیری مبتنی بر سناریو
- استفاده از دانشجویان در تدریس (تدریس توسط هم‌تایان)
- ☐ یادگیری مبتنی بر بازی

رویکرد ترکیبی

ترکیبی از روش‌های زیرمجموعه رویکردهای آموزشی مجازی و حضوری، به کار می‌رود. در تدریس این درس از ترکیبی از رویکردهای مجازی (یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی، یادگیری مبتنی بر حل مسئله) و رویکردهای حضوری (شامل سخنرانی تعاملی، بحث در گروه‌های کوچک، یادگیری مبتنی بر حل مسئله و یادگیری مبتنی بر سناریو) استفاده می‌شود.

2. Educational Approach

3. Virtual Approach

4. Blended Approach: Blended learning is an approach to education that combines online educational materials and opportunities for interaction online with traditional place-based classroom methods.

جلسه	عنوان مبحث	روش تدریس	فعالیت‌های یادگیری / تکالیف دانشجو	امکانات و وسایل	نام مدرس / مدرسان
1	ارائه مفاهیم رشد، نمو و رشد، اصول و قوانین حاکم بر رشد، الگوهای رشد هنجار و نابهنجار تعریف زبان، ویژگی ها و کارکرد های زبان	آموزش مجازی یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی	مطالعه محتوای درسی ، انجام تکلیف در سامانه نوید	سامانه نوید	دکتر هوشنگ دادگر
2	مدل ها و نظریه های رشد زبان: نظریات رفتاری نظریات روانی-زبانی نظره چامسکی نظریه معنایی شناختی	آموزش مجازی یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی	مطالعه محتوای درسی ، انجام تکلیف در سامانه نوید	سامانه نوید	دکتر هوشنگ دادگر
3	رشد عصبی- زبانی نگاهی بر سیستم پردازش و درک زبان	آموزش مجازی یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی	مطالعه محتوای درسی ، انجام تکلیف در سامانه نوید	سامانه نوید	دکتر هوشنگ دادگر
4	مبانی شناختی، حرکتی و ادراکی رشد زبان: پردازش اطلاعات در نوزادان مفاهیم احساس/ادراک	آموزش مجازی یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی	مطالعه محتوای درسی ، انجام تکلیف در سامانه نوید	سامانه نوید	دکتر هوشنگ دادگر
5	مراحل رشد شناختی از منظر پیاژه، رشد بازی، رشد نقاشی	سخنرانی تعاملی	مطالعه محتوای درسی ، انجام تکلیف	سامانه نوید	دکتر هوشنگ دادگر
6	مبانی اجتماعی و ارتباطی رشد زبان: رشد ارتباطی، اجتماعی شدن، تعامل والدین و کودک	سخنرانی تعاملی	مطالعه محتوای درسی ، انجام تکلیف	پروژکتور و وایت برد	دکتر هوشنگ دادگر
7	مراحل رشد: رشد پیش زبانی، گریه، قان و قون	سخنرانی تعاملی	مطالعه محتوای درسی ، انجام تکلیف	پروژکتور و وایت برد	دکتر هوشنگ دادگر
8	مراحل رشد زبان: ظهور گفتار، گفتار تک کلمه، ظهور عبارت	سخنرانی تعاملی	طراحی درمان بر اساس یادگیری مبتنی بر سناریو	پروژکتور و وایت برد	دکتر هوشنگ دادگر

۹	توسعه مهارت های بیانی در حوزه نحو و تکواژشناسی واژگانی در مراحل ظهور و توسعه زبان	سخنرانی تعاملی	طراحی درمان بر اساس یادگیری مبتنی بر سناریو	پروژکتور و وایت برد	دکتر هوشنگ دادگر
۱۰	رشد کاربرد شناسی رشد معناشناسی	سخنرانی تعاملی	مطالعه محتوای درسی ، انجام تکلیف	پروژکتور و وایت برد	دکتر هوشنگ دادگر
۱۱	تکامل مهارت های کاربرد زبان، بافت محاوره، نقش فرهنگ	سخنرانی تعاملی	مطالعه محتوای درسی ، انجام تکلیف	پروژکتور و وایت برد	دکتر هوشنگ دادگر
۱۲	تحلیل نمونه زبانی، تفسیر و تعیین نمودار رشد نمونه زبانی تهیه شده	بحث در گروههای کوچک	مطالعه محتوای درسی ، انجام تکلیف	پروژکتور و وایت برد	دکتر هوشنگ دادگر
۱۳	رشد واجشناسی	سخنرانی تعاملی	مطالعه محتوای درسی ، انجام تکلیف	پروژکتور و وایت برد	دکتر هوشنگ دادگر
۱۴	رشد معنایی و کاربردشناسی پیش دبستانی	سخنرانی تعاملی	Role play	پروژکتور و وایت برد	دکتر هوشنگ دادگر
15	رشد فرم زبان در کودکان پیش دبستانی	آموزش حضوری	Role play	پروژکتور و وایت برد	دکتر هوشنگ دادگر
16	رشد زبان در مدرسه، آشنایی با روش های مطالعه زبان در کودکان و آشنایی با آزمون های زبانی	سخنرانی تعاملی	مطالعه محتوای درسی ، انجام تکلیف	پروژکتور و وایت برد	دکتر هوشنگ دادگر
17	تحلیل نمونه های زبانی: محاسبه میانگین طول گفته و سایر شاخص های نحوی-تکواژشناختی	بحث در گروههای کوچک	مطالعه محتوای درسی ، انجام تکلیف	پروژکتور و وایت برد	دکتر هوشنگ دادگر

روش ارزیابی دانشجو:

1. ارزشیابی تکوینی و تراکمی : میان ترم و پایان ترم به صورت آزمون های تشریحی ، چهار گزینه ای ، صحیح و

غلط ، پاسخ کوتاه

2. ارزشیابی تکالیف سامانه نوید (25 درصد از نمره کل)

3. چک لیست برای آزمون عملی (25 درصد از نمره کل

بخشی از نمره (تا یک سوم نمره) درس به انجام به موقع تکالیف درسی و مابقی به آزمون پایان ترم اختصاص دارد

منابع:

Owens, R. (2016). Language Development: An Introduction 9e: Boston: Pearson Education.

Erika Hoff.(2013).language development. Cengage Learning

مقالات مرتبط زبان فارسی و خارجی در خصوص رشد زبان